
Jaracza Stefana

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Powiśle

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1951

Opis

Stefan Kazimierz Jaracz (1883-1945) aktor, reżyser, reformator teatru. Pochodził z podtarnowskiej wsi Żukowice Stare, kształcił się w Krakowie (myślał o prawie, polonistyce i historii sztuki), będąc wówczas związanym z PPS. Tam też zadebiutował jako aktor-amator. W Warszawie osiadł w 1911 roku, jednak okres I wojny światowej spędził w Rosji. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości grał zarówno w teatrze (Polskim, Narodowym czy Rozmaitości) jak i kabarecie (Qui Pro Quo), występował również w filmie ("Pan Tadeusz", "Księżna Łowicka"). Był jednym z pomysłodawców powołania do życia Związku Artystów Scen Polskich. W latach 1930-9 pracował w założonym przez siebie Teatrze Ateneum. Ludzie przychodzili tam dla niego samego i jego wspaniałej gry, mimo iż miał kłopoty z alkoholem i wielokrotnie zawałał przedstawienia. Znakomicie odtwarzał role komediowe (Arnold w "Szkole żon" Moliere), jak i dramatyczne (Smugoń w "Uciekła mi przepióreczka" S. Żeromskiego). Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w podwarszawskim Otwocku.

Spoczywa:

Aleja Zasłużonych na Cmentarzu Powązkowskim, grób 40 od strony zachodniej (rzeźba nagrobna projektu Stanisława Sikory).

Ciekawostki

Powstała jako część utworzonej w 1929 roku ul. Czerwonego Krzyża.

Stan obecny:

Nr 2: Gmach Związku Zawodowego Kolejarzy. Powstał w latach 1924-8 wg proj. Romualda Millera. Teatr Ateneum. Jego wnętrza zaprojektowali W. Jastrzębowski i R. Miller, rzeźby wykonał J. Szczepkowski. W latach 1930-9 grał tu Stefan Jaracz, był także dyrektorem teatru do czasów wojny,

z wyjątkiem 2 lat, kiedy to kierownictwo przejął Leon Schiller. Sala teatralna powstała na potrzeby pierwszego robotniczego teatru PKP. Pierwszą sztuką wystawioną na deskach teatru była Wanda Norwida. W czasie okupacji działał tu zarząd Ostbahn, później gromadzono tu sprzęt hotelowy, aż wreszcie w 1943 roku uruchomiono tu Kleines Theater der Stadt Warschau. Odbudowę zniszczonego budynku skończono w 1951 roku i w następnym roku dyrektorem został Janusz Warmiński. Teatr zadebiutował socrealistyczną sztuką Zwycięstwo, właśnie Warmińskiego. Wystawiano sztuki Osieckiej, Schillera, Strzeleckiego, Młynarskiego, a grali m.in. Jacek Woszczerowicz, Aleksandra Śląska, Jan Świdorski, Jan i Marian Kociniak, Piotr Fronczewski, Gustaw Holoubek, Roman Wilhelmi, Ewa Wiśniewska, Teresa Budzisz-Krzyżanowska, Anna Seniuk, Władysław Kowalski, Jan Matyjaskiewicz, Marian Opania... W 1996 roku teatr przejął Gustaw Holoubek i teatr zaczął grywać również komercyjnie. W 2008 roku dyrektorem teatru została Izabella Cywińska, zaczynając od sztuki Vaclava Havla Odejścia.

Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP. Przed wojną adres Czerwonego Krzyża 20.

Data nadania nazwy: 1951.07.24. Wcześniej był to fragment ul. Czerwonego Krzyża.
